

Előfizetési feltételek:

Fizetendő Debreczenben.
Égész évre 4 kor — fil.
Fél évre 2 — " —
Községeknek 1 — " 24 —
Egyes száma ára 8 fil.

Szerkesztőségi és kiadói iroda:

Gróf Degenfeld-tér 3. sz. házban.
Vilmos sörészarnoka szomszédságában.
Kéziratok vissza nem adtnak.

DEBRECZEN-NAGYVÁRADI

ÉRTESÍTŐ.

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Felelős szerkesztő: NYIRI GÉZA.

Hirdetési díjak:

Negy-hasábos petit sorért 10 fillér.
Nagyobb és többszöri hirdetéseknek igen kedvező engedmények tételnek helyes minden beiktatásért külön 60 fillér. Nyitóléteben megjelenő közlemény minden petit sora 30 fillér.
Hirdetések és előfizetések helyben kiadók hivatalánál, Csúthy Ferenc, Telegdi K. L. utóda, Budapest: Goldberger A. V., Általános Tulajdító VII., Erzsébet-körút 14., Blockner J., Eckstein Bern., Hausenstein és Vogler, Bécsben, Prágában A. Oppelt, Schalek H. és Párisban, Hamburgban Majnai-Frankfurtban: G. L. Daube és Mosse Rudolf hirdetési intézetében fogadtatnak el.

Munkácsy Mihály.

Debreczen, május 12.

(Sz.) Ismét letűnt egy fényes csillag Magyarországon annyi sok borut látott egeről.

Munkácsy Mihály, a nagy művész, ki világhódító ecsetjével fényt, dicsőséget, hirnevet szerzett hazájának, az andechi gyógyintézetben bevégezte a halállal tartott hosszú viaskodását.

Megszűnt dobogni a nemes szív, megszűnt működni az alkotó erő. A lángszellem elhagyta a földi, veszendő porhüvelyt, hogy visszatérjen Istenéhez, ki egy napon Magyarország dicsőségére saját lelke szikrájából kilehelte.

Dicsőséges, hódító ut volt az, melyet e nagy művész megfutott e földön.

A békés-csabai egyszerű asztalosinas, ki fenyőáldákra festegetett különféle virágokat, elszállt az irigylet magaslatra, mint a hirtelen feltűnő meteor. A nagy szellem tért hódított magának a művelt világ minden részében s a finnyás Páris, hol állandóan tartózkodott, kénytelen volt a magyar születésű festő előtt lerakni az elismerés koszorúját.

Regénynek, fantasztikus álomnak tartanók, ha szemeink előtt nem történik meg.

Munkácsynak minden egyes sikere egyuttal a magyar nemzet sikere is volt. A nagy művész külföldön sem szűnt meg magyar lenni. Magyar vér lüktetett ereiben s a magyar faj iránti szeretetét öröklötte meg ecsetjével minden egyes festményén.

Nagyszívű, jótekonyságot gyakorolni szerető férfi volt. Nem kábitotta el őt a fény, a pompa, mely önként borult lábai elé. Megmaradt egyszerű embernek. A világ hiúságai nem

ragadták el lelkét s ott érezte jól magát festőtermében, hol nagy szelleme örökbecsű dolgokat alkotott.

Hogy miért kell az ily lángszellemnek is kialudni?

Kialudt az már régebben. A halál nem most kereste fel őt. Három évvel ezelőtt szomorú hirt hozott felőle a táviró. A nagy művész elméje elsötétedett. A szellem kitörő lángja önmagát emésztette el.

Hasztalan volt minden gyógyszer, önfeláldozó kezelés, egy szerető hitvesnek kínos aggodása. A nagy elme nem nyerte többé vissza teremőerejét.

Mint a meteor, megfutotta körpályáját szikrázó fénnnyel és azután elsötétült, hogy élőhalottként várja a megmentő halált.

Elérkezett végre!

A nagy művész megszabadult a földi kínoktól mindörökké. Abban a gyógyintézetben, hol lelkét kilehelte, a legfényesebb csillagok egyike hullott le a magyar dicsőség egeről.

A nemzet gyászol. Igazi és mély az a gyász, mely elhunytával reánk borult. Hazahozták s eltemették megillető pompával a hazai földre, hogy édesebb legyen nyugalma a honi föld hantjai alatt.

A művész romlandó része eltűnt. Munkácsy Mihályt nem látjuk többé földi alakjában, de tett nagy alkotásai biztosították számára az örök halhatatlanságot s míg magyar földön magyar ember él, Munkácsy Mihály neve ott fog ragyogni többi dicsőink és nagyjaink sorában el nem muló fénnnyel.

Béke lengje körül nyugalma helyét!

Áldás emlékére!

KRÓNKA.

— A legujabb eseményekről. —

Bucsuzóra ismét
Megkondult az óra;
Thália templomát
Becsútkák öt óra.

Vándorutra keltek
Tőlünk a színészek
S csendes lett a színház,
Mint elhagyott fészkek.

Nehéz is volt tünni
Színházban a léget,
S üres háznak szölvött
A szép színművészet.

Jó ez a kis szünet
A meglomhult vérnek,
Majd jobban felfrissül,
Mire visszatérnek.

Mig ők vándorolnak,
Minket meg azalatt
Mulattat orfeum
S más jóízű falat.

Lesz állatsereglet
És hyppodrom bőven,
Mint szokott az lenni
Minden esztendőben.

Unalmunkat tehát
Úzhetjük merészen,
Csak a zsebeinkben
Fillér legyen készen.

Ámbár, ha tudnók, hogy
Ránk ez mily alázat,
Bizony felépitnők
A nyári színházat.

Öngyilkos is kerül
Minden hétre elég.

E héten is kettő
Dobta el életét.

Ki mulatni szeret
Nemsokára sirva
Áhitozik le a
Megnyugtató sirba.

Munkácsy is pihen
Már sötét hant alatt
De áldott emléke
Közöttünk fenn marad.

Kit jó sorsa megáld
Ilyen nagy művésszel,
Szívéből emléke
Annak sohsem vész el.

Kospallagi.

VIDÉKI HIREK.

— **A villamosság áldozata.** E hó 4-én az annavölgyi közsébnányában egy Langaver Ferenc nevű 18 éves bányász megérintette a villamvezetékét és az áram olyan erősen sújtotta, hogy szörnyet halt.

— **Öngyilkos honvédtiszt.** Ifj. Sziklay Géza, a kassai 9-ik számú honvédezed hadnagya agyonlőtte magát. Az öngyilkos alig 23 éves hadnagysziklay Géza Rozsnyó polgármesterének egyetlen gyermeke volt. Végzetes tettét elmezavarban követte el. A mindég kötelesség tudótiszt már hadapród korában is betegeskedett és nem egyszer le akart köszönni rangjáról. A mélyen sújtott polgármester és neje iránt általános a részvét.

— **Kőműves-sztrájk Nagyváradon.** Nagyváradon, az összes kőművesek és ácsok kijelentették Rimánóci, Rendes és Guttman nagyvállalkozóknak, hogy gyűlésükön hozott határozatukhoz képest abba hagyják a munkát. A sztrájk miatt a színház, a királyi tábla építése s egyéb nagy építkezések egyelőre félben maradnak. A kőművesek és ács munkások ezenkívül bejárták a várost s a többi kőműveseket és ácsokat is bele vonták a sztrájkba.

TÁRCZA.

Munkácsy halálára.

... Elhunytál hát te is, dicső nagy lángelme
Művészek királya, mesterek mestere! ?
Szinte hihetetlen, megdöbbentő e hír
Hogy megsemmisülés szállt volna életedre.
— Oh! nem lehet, nem, nem, hogy meg haltál volna
Lelked az ég innen magához rabolta:
Ki tőlünk bár régen messze elszakadtál
De az idegenbe is magyar maradtál.
Ecseted hatalmán világot hódítál!
Neved dicsőségén reánk világítál.
... Asztalos inasként kezdve életpályád,
Koronás fők maguk előtted meghajták.

Fellett e nemzet s vele egész világ
Áll fájó kínok közt érted keseregre.
A művészet dicső és szent géniesza
Zokogva borul le drága tetemedre.
Oh! mert nem volt s nem lesz nekünk több ily napunk
A minő te voltál, te dicső halottunk.
Művészeted, neved egy világot tölt be.
S megpihensz im itten az anyai földre.
Légy áldott, légy áldott nyugtot adó keblén
A béke viraszson örök álmod csendjén.
Asztalos inasként kezdted életpályád
S egész nemzet temet mint művész királyát.

Kiss Ferencz.

Ramalinta.

— A „Debreczen-Nagyv. Értesítő” eredeti tárczája. —

Irta: **Lay—Tsi.**

Esteledett. Álmosan lapoztam valami művészettörténetben. Közel áltam a bóbiskoláshoz, mikor egy kép ragadta meg figyelmem. Valami ősegyptomi maradvány másolata volt; aláírva: „Amenophis király egy istennő ölén.” Szerelmi kaland egyiptomi stílusban! En ugyan első tekintetre inkább azt hittem volna, hogy Amenophis urat a dádája ringatja, de hiszen mit ért ahhoz az ilyen nagam-fajta késő ivadék, hogy pár ezer évvel ezelőtt mi volt a divat?

Amenophis király akkortajban nagy világi lehetett, egyébként nem szállt volna le hozzá egy valószínű istennő, hogy megizeltesse vele, milyen édes a mennyei csók?

Fölöttük szárnyal az ibisz, a szent madár. Alkalmasint az istennő hűséges kísérője szerelmi kalandjain...

De megis változott az idők forgása! Imé, akkor az istennők a föld fiaikhoz is leszálltak, ma már a csillagászok még a mennyországot is elperelék tőlük!

Nézegettem a képet, elgondolkoztam a Nilus susogó pálmálgéti-ről, kalandokra szálló, földi ember csókjára szomjas istennőkről, az ősvilágról.
Talán kevésbé ábrándoztam is...

...Egyszer csak kékes villanást látok s ahogy föltekintek, előttem áll egy gyönyörű szép leány. Szeme ragyog, mint a hajnalcillag, haja fe-

kete fátolként borul rá, ajka piros mint a csöppentett vér. Kezében hófehér lótoszvirágot tartott.

Szép volt s ahogy megszólalt, hangja zeugett-bongott, mint a szerelmes madár nótája.

Megérintett a lótoszvirággal és szólt:
„Ramalinta vagyok, istennője a pálmák és lótozok honának. Szeretlek, elviszlek magammal. Félálomba merülve éreztem, hogy átkarol és repül velem messze, hosszan az elmúlt idők ezredévein át. Hallottam néha elhaló zajt, riadást, harczilármát, aztán tovább szálltunk...”

A Kék-Nullus partjához értünk. A pálmafák összehajolnak, lótoszok fonódnak egybe.

Egy zöld sátor az egész Szerelmeseknek tündérpalota. A víz csobog, madarak dalolnak, csupa zöngés-zongás, csupa balzsamillat az egész levegő.

Ugy éltünk a páma palotában, mint egy szerelmes gerlepari.

Ramalintának édes volt a hangja, édesebb a csókja.

Egyszer aztán vége lett a boldogságnak. Forró esti idő volt. A szent ibisz fáradtan buzdódott a bokrok közé. A messze zuhatagokról lehálatszott a víz morajlása. A nap lent az ég alján vöröslött. Ramalinta vállamra hajtotta fejét.

Az ég alja, a távoli hegyek, pálmák, a folyó vize, minden piros a napsugártól, mint a vér...

Ramalinta a messzeségbe mutatott és mélázva mondta: Ott harcol Horosz Tifonnal! Ott leste Tifon a felhők között s mikor ragyogó szekerével Horosz elébe ért, megrohanta... Most ott küzdenek, ömlik a sok vér...

Erősen figyeltünk, hátha meghallanánk a távoli harcz zaját.

Egyszer csak valami idegent láttam közeledni, a pálmák alatt. Ramalinta felkiáltott: Amenophis! Egyszerre átláttam a helyzetet. Amenophis, a fáraó vizszakveteli Ramalintát! De nem azért tettem én meg érte annyi ezer évnyi utat visszafelé az idők végtelenségében, hogy minden küzdelem nélkül elhagyjam.

Küzdöttünk. Lenn az ég szélén Horosz isten viaskodott Tifonnal, a Nilus partján én küzdöttem a fáraóval, a Rá isten fiával.

Egyszer aztán a gaz Tifon erőt vett Horoszon, ragyogó szekerét letaszította a tátongó mélységbe, őt pedig magával vitte a sötétség honába. Homály borult reánk. Nem vigyáztunk eléggé, én is, meg Amenophis is lecsuszunk a Nilus partjáról, ahol egy meredek tövén örvénylett a víz.

Még hallottam Ramalinta sikoltását, amint ijedten futott a parthoz, aztán átcsapott a futó hullám rajtuk.

Éreztem, hogy valami ellenállhatatlan erő ragad tova.

Tágas barlangba értünk. Láttam a másik oldalon Amenophist is. A barlang közepén kékes fényű tűz lobogott. Mellette különös alakú férfiak álltak. A legmagassabbnak madárhoz hasonló feje volt. Sokszor láttam olyan képet az ősegyptomi maradványokon, halottam róla mythosokat. Megismerem: Osiris volt, az alvilági bíró, ki a lelkek felett ítélkezik.

Összeborzadtam. Az alvilági bíró előtt állok meghaltam tehát, ezredévekkel születésem előtt, és most én a XIX-ik század fölvilágosodott fia, aki nevettem mindég a mythikus meséket, az Osiris isten hatalmában vagyok! Eszembe jutott, hogy az ősi regék szerint, hogy büntette Osiris az ön-

Tavaszi újdonságok

KARDOS LÁSZLÓ nagyraktáraiban Kossuth-utca. Nevezetesen: **Mosó női ruhaszövetek** a legszebb színekben, ajour és sűrű szövessel, **Darabos és futó szőnyegek** minden faja. **SZŐNYEG MARADÉKOK** 5—10—15 méteres darabokban igen olcsón adtnak el. Viaszos padló parket, valódi Linoleum, Bőrvászon butor behuzatra. A t. közönség csupán széttekintés czéljából is szívesen láttatik.

A munkások mintegy hétszázán kivonultak a Rédey-kertbe, a mely egészen megvan szállva rendőrökkel. Pár nap előtt e sztrájkot abban hagyták és ismét munkába állottak.

HÍREK.

— **Hirdetmény.** Debreczen sz. kir. város házipénztárának 1900 évi zárszámadása a város számvevői hivatalánál az 1900 évi május hó 5-ik napjától kezdve 15 napi közszemlére kitétetett a hol is az a hivatalos órák alatt megtekinthető s az ellen a netaláni észrevételek az 1886. XXI. t. cz. 17. §-a értelmében a f. évi május havi rendes közgyűlés napját 5 nappal megelőzőleg a városi tanácshoz adhatók be. Debreczen 1900 május 5. A városi tanács.

— **Lejár a pályázati határidő!** Debreczen sz. kir. város Ludovika akadémiai egy alapítványi helyére és szintén a városi közgyűlés által betöltendő Andabázi Szilágyi Mihály-féle honvéd főreáliskola két alapítványi helyre vonatkozó pályázati kérvényeknek a városi tanácshoz beadási véghatárideje folyó évi május hó 15-én d. u. 5 órakor lejár, a mire az érdekelteket figyelmezteti: a városi Tanács katonai és illetőségi ügyosztálya.

— **Fegyvergyakorlatra való behívásokról kedvezmény.** A m. kir. Földművelésügyi Minister úr valamennyi törvényhatósággal közölte, miszerint a Honvédelmi és közös hadügy-minister urnak akként intézkedtek, hogy a mezőgazdák és a mező gazdaságnál alkalmazott egyének a fegyvergyakorlatra lehetőleg oly időben hívassanak be, a midőn ők, a szántás-vetés és az aratás munkálataira való tekintettel, ezeknél a munkáknál a legkönnyebben nélkülözhetők, s az illető katonai parancsnokságokat egyuttal utasította, hogy a tényleges állományban beállott fogatások fedezése végett, különösen aratás idejében amennyire csak lehetséges, csak is oly fegyvergyakorlatra köteles tartalékosok, illetőleg póttartalékosok hívassanak be, a kik a mezőgazdasági munkások sorába nem tartoznak; amennyiben pedig a mező munkával foglalkozó ily nem tényleges állomány legénységének behívása az említett okból mégis elkerülhetlenül szükségessé válnék, ezeknek a fegyvergyakorlatok alól leendő felmentése iránt beuyjított indokolt kérvényeik mindannyiszor figyelembe vétesenek.

— **Fagyos szentek.** A tegnap esti hűvös idő aggodalommal töltött el mindenkit s nem hiába, mert az első fagyos szent Pongrácz csakugyan kivette a maga részét, nem hagyván semmit kollégáinak. A szőlőskertek közül legtöbbet szenvedtek: a Tőczőskert, Csapó- és Tégláskertek. — Gyümölcsterméseinket leszűretelte Pongrácz.

— **Wolaffka jubileuma.** A r. katolikusok szeretett főpásztora, Wolaffka Nándor püspök jul. hó 28-én tartja pappaszentelése negyedszázados évfordulójának ünnepét. Ez alkalomból nagy mozgalom indult meg Debreczenben, hogy a szeretett lelkipásztornak az évforduló ünnepélyén minél frapánsabban kifejezzék elismerésüket és tiszteletüket. Ez ügyben tegnap délelőtt a r. kath. hölgyek nagy részének részvéte mellett gyűlés tartattat, melyben a hölgyek megbeszélték, hogy a kedvelt főpap jubileumát miként tegyék maguk részéről is emlékeztetéssé.

gyilkosságot és a páros viaskodásban meghaltak lelkeit: rémséges hosszú utat kellett azok lelkeinek megtenni mindenféle tisztátalan állatokon át...

Amenophis a bírák elé állott. Előttém forgott minden. Homályosan láttam valamit, hogy mérik bünei súlyát az Igazság strucc-tollával. Elitelték. Raskadozva haladt el mellettem. Csodafejű szellemek vezették el. Majd engem vontak Osiris elé.

A madárfejű isten rámnézett és elszörnyedve suttogott társaihoz valamit.

Azután megzendült, zajgott az egész barlang, mint a megzavart méhraj. A csodafejű szörnyek dühösen toporzékolgattak körültem. A rémséges zaj elhárított, lehanyatlottam. Osiris intett. Felrántottak a földről. Közben láttam, hogy Ramalinta istennő megjelent. Üvöltve rohantak felé, mind rám mutogatott dühödtben. Ramalinta azonban meghibálta kezében a lótosz virágot. Erős balzsamillat áradt szét. Csönd lett. Osiris leereszté vesszőjét, melyet ép rám emelt. Aztán nem tudom mi történt tovább.

*
Felébredtem...

Asztalom előtt, a földön feküdtem. Sajgott a homlokom. Elaludtam és lecsuszva a székről bele-vágtam a fejem az asztalba.

Álom volt tehát csak! De kár!

Rémes volt ugyan Osiris előtt állani a tomboló szörnyek között, de a Ramalinta csókjáért mi az?

Az a tüzes, édes, fűszeres csók, mit csak egy álom-istennő tud-adni, nem hogy megnyugodni azóta!

Ramalinta! Ramalinta!...

— **Meghívó.** A Debreczeni Dalegylet által 1900. évi május hó 17-én, csütörtökön Mácsay Sándor karnagyvezetése és Rácz Károly zenekara közreműködése mellett, a Bika-szálló disztermében tartandó Zártkörű Dal- és Zeneestélyre. Műsor: Édes hazám. Huber. Bár merre jár. (pályadíjas népdalegyleg.) Lányi. Nem sirok én. Székács. Itákóczy Sámuel (kuncz dal.) Káldi. Kurucz nóták. Székács. Rajnai u. Beschnitt. Balépti-díj személynként 2 kor. — Család-jegy 3 személyre 4 kor. Kezdeté este 8 és fél órakor.

— **Téli kabát.** Boldog, ezerszer boldog az a balandotárs, aki a szép sugaras tavaszi napokban el nem bízakodva, be nem csapta a zálogházba téli kabátját, mert most ugyancsak felfér. Szentséges időigazgató! Ilyen májust látni! A hőmérő fagypontra nyugszik; az emberek fáznak, és áldják ugy visszafelé a rügyfakasztó májust. A fagyos szentek ugylátszik megakarnak felelni nevezetüknek. Semmi sugár, semmi tavaszias ott künn a nagy természetben! Boldog, ezerszer boldog, aki téli kabátban nevetethi a zimankós idő bolond észjárását.

— **Vásár a Hortobágyon.** A Hortobágyon évenként tartani szokott vásárt ez évben is a június 20-át magában foglaló csütörtökön, vagyis június 21-én tartják meg.

— **Dalestély.** A debreceni iparos-ifjúság önképző egyetemené dalköre által Keller Sándor karnagy vezetése mellett 1900. évi május hó 20-án vasárnap a „Margit-fürdő disztermében tartandó dalestély rendeztetik, melyre a belépő-díj: személynként 60 kr. Család-jegy 3 semélyre 1 frt 50 kr. A Dalestély műsora: 1. Élj Óseink Hazája. Gaál. 2. Ha meghalok. Mácsay. 3. Éji dal. Hermes. 4. Balatoni dalok. Gaál. 5. Rákóczy induló. Huber. Kezdeté este 8 órakor. Előadás után táncz. Jegyek előre válthatók: Fridvasszky Rezső, Kostya János, Rencz Antal urnak üzletében és este a pénztárnál.

— **Életveszélyben.** Dr. Benedek Jánost, az ismert poétaügyvédet majdnem végzetes szerencsétlenség érte. A gőzfürdőben volt s a gőz ugy megtámadta torkát, hogy fuldokolni kezdett. Szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét s kitántorgott más szobába, hol a szolgáló hirtelen segítségére sietett. Egy jó pohár víz helyrehozta a bajt s a poétaügyvéd később jóízű humorral beszélt ismerőseinek, hogy miképen iparkodott életét megkörüözkeztetni a halál.

— **Közgyűlés.** A debreczeni izr. hitközség által 1900. évi május hó 13-án vasárnap d. u. 4 órakor a kis-uj-utcai iskola tanácstermében közgyűlést tart, melynek tárgya az orsz. tanítói nyugdíj-alap által nyújtandó 90,000 koronás 50 évi 5 %-os törlesztéses kölcsönre vonatkozó kötelezvény felolvasása, elfogadása és annak aláírására megbízottak kiküldése.

— **Villámcsapás.** A szerencse gyermekei-ök nevezhetik magukat ifj. Csanak József kertésze és hűtese. A hét egyik napján ugyanis májusi zivatar tört ki, mely bő zápor-esőt öntött a földre nagy dörgés és villámlás között. A két ember a zápor elől egy terebélyes fa alá menekült, mely a borházhoz volt közel. Alig, hogy elhelyezkedtek, vakító villámfény ragyogott végig előttük, melyet óriási dördülés követett. A villám lecsapott a fába s a két embert elszédítette. Szerencsére egyéb baj nem esett.

— **Talált holttest.** A héten történt viharos idő alkalmával az utcán játszadozó gyermekek borzalmas leletre akadtak a hatvan-utcai temetőnél levő árokban. Egyik gyereknek beesett a lapdája a vízbe s mikor onnan ki akarta venni, egy kis csecsemő holttestét került keze alá. A megrémült gyerekek figyelmeztették erre Csáki József közművesegédet, aki jelentést tett a rendőrségnek. A kis gyermek hullája bekerült a kórházba. A vizsgálat pedig megindult, hogy kiderítse nem bűnös manipulációról van-e szó.

— **Jövöhöti végtárgyalások.** 1900. év május 14-én hétfőn Ó Tóth Imre ellen mag. okirat hamisítás, Szivos Gábor ellen lopás büntette, Goldberger Náthán s társa ellen közokirat hamisítás, Vad Mihály ellen s. t. sértés büntette, Adám Juliánna ellen gond. okoz. emberölés véts., május hó 16-án szerdán Komjáthi Mária s társa ellen org. büntettéért, Papp Jánosné ellen gond. okoz. emberölés vétségéért, Braim György s társa ellen gond. ok. s. t. sértés vétsége, május hó 17-én csütörtökön Nagy Vilibáld s társa ellen s. t. sértés vétsége, Sirttyák János s társa ellen rágalom. vétsége, Bagosi Imre s társa ellen zsarolás vétsége, május hó 18-án pénteken Rózsa István ellen s. t. sértés büntette, Fazekas József ellen lopás büntette, ugyanaz nap még itéletírdetések.

— **Egy Rafael-Madonnát elloptak.** Az Acqui melletti Ponto városból ismeretlen tettesek elloptak egy Madonna képet, melyet Rafael festett. A tolvajok egyelőre elkészített pasztel kópiát tettek a valódi helyére, így sikerült nekik azt a kópiával észrevétlenül kicserélni. A tetteseket nyomozzák.

— **Szoknyás vasuti ör.** Mulatságos dolog történt egyik Kolozsvárhoz közeli viczinális vasutvonalon egy vasuti örrel. Az őrházban a kis újszülött csecsemő foglalta le az anyát. Az egész családot egy makranczos kecske látta el tejjel, ki

mással, mint az asszony a magát megfejteni nem engedte. Ez persze egyelőre nem mehetett ki az istállóba, a vasuti ör pedig, tej nem lévén a háznál magára kapta felesége szoknyáját és bluzát, fejét bekötötte kendővel és kezében a sajtárral bebaktotta az istállóba. Az önféjű kecske nem vette észre a csalást, az ör pedig izadt a szokatlan munkában, míg egyszerre csak éles fűtő ütötte meg a fülét, a vonat, melyről fejés közben megfedkezett, közeledett, gyorsan lecsapta a sajtárt, kifutott, lebecsátotta a korlátot és háptákba vágta magát. Csak a vonat elhaladása után vette észre, hogy asszonyruhában volt. Pár nap múlva szolgálati megintést kapott, hogy többet ne merje feleségére bízni a szolgálatot. A derék ör erre besietett az előjárósághoz, hol felvilágosította a tényállást, ami az iroda komolyképű hivatalnokait nagy derűtségre hangolta.

— **A nagyváradai honvédlaktanya.** Nagyváradról írják nekünk: A fő-utcai honvédlaktanya kitélepitését a honvédelmi miniszter az ösz-szel elhatározta, a város ingyen adott területet, csatornát, földet. S a honvédlaktanya mégse épül. A miniszter ugyanis nem ad rá pénzt s most vállalkozót keresnek, aki a laktanyát a kincstár számára felépítse.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Csodás véletlennek köszönhető, hogy emberélet nem esett áldozatul annak a vasuti balesetnek, amely a napokban történt Banicza állomáson. Az állomáson igen magasra fekszik és közvetlen az állomás mellett mely folybe vezetnek le a sínek. Tolatás közben, hát tehervozat elszakadt az állomáson levő kocsisoról és Petrozsény felé megszökött. A vezedelemről a baniczai állomásfőnök az összes le-felé eső állomásokat táviratban értesítette. Csetálya-Bolye állomáson, látva a veszélyt, a váltót csunka vágányra állították. A rohanó waggonok csakugyan a csunka vágányra mentek és a csunka vágány végén hat méter magasról lezuhantak a völgybe és egy vasuti őrházra estek. Az őrházat a kocsik teljesen összezuzták, a kocsik is erősen megrongálódtak; a legtöbbjük teljesen hasznavehetlenné vált. A vasuti ör szerencséjére ép künn volt elfoglalva. Szerencsére Csetálya-Bolye állomásnál a személyvonat elindulása több percczel késelt.

— **Négyezer koronás lopás.** Ép oly furfangos, mint vakmerő módon károsította meg a napokban a székesfehérvári városi takarékpénztárát egy ismeretlen asszony. Az ismeretlen asszony Nagy Mária bicsei lakosnak állítja magát. A család tegnap előtt derült ki s az igazi Nagy Mária nyomban jelentést tett a rendőrségnek. A főkapitány erőlyesen folytatja a nyomozást, hogy a furfangos asszonyt kézrekerítse.

— **Országos kiállítás Nagyváradon.** Nagyváradról jelentik, hogy Bertsey György, a nagyváradai ipartestület elnöke, indítványt tett, hogy az aradi, temesvári szegedi kiállítások mintájára Nagyváradon országos kiállítást rendezzenek. Az indítvány szerint a kereskedelmi és iparkamara venné kezébe a rendezés ügyét, de a nagy munkában segítségére lennének a megyebeli ipartestületek és a biharmegyei gazdasági egyesületek. A kiállítás ügyében a nagyváradai kereskedelmi és iparkamara bizottságot küldött ki. A bizottság ülést tartott, amelyen a kiállítás határidejét 1902. évre állapították meg s a költségek fedezésére 3 százalékos kamarai illetéket kivetészt javasoltak két éven keresztül. Így mintegy 20.000 korona folyna be, amely a kiállítási költségek jó részét fedezné.

— **Végrendelet fonográfál.** A végrendelezésnek nagyon sok módja van, az amerikaiak felfedezték a végrendelezés legvigabb módját: a fonográfál való végrendelezést. New-Yorkban nemrég meghalt egy Putmann nevű mérnök. Halála előtt néhány nappal egy fonográfba mondta bele a végrendeletét. Több ügyvédet, jegyzőt hívott meg ez alkalomra. A midőn készen volt beszédével, vett egy melegített fát s egy benger viaszkjába ezt írta rá: „Ez utolsó akaratom“ s azután aláírta nevét. Így az örökösök abban a kiváló örömben is részesülhettek, hogy az elhunytak saját szavait hallották halála után. Azonban még jobban örültek magának a végrendeletnek, mint az elhunyt hangjának.

* **Hangverseny a Dréher sörcsarnokban.** Márkus Jenő előnyösen ismert vendégles holnap este nyári kertjében halestélylyel egybekötött hangversenyt rendez. A Magyar testvérek teljes zenekarának válogatott műsorral, a kitűnően készült ételek, tisztán kezelt borok és friss csapólású koronásör biztos garanciát nyújt arra, hogy a megjelent közönség kitűnően szórakozhatik.

* **A legizletesebb asztali víz, a „Krisztály“** Szent-Lukácsfürdői gyógyforrás, mely mint egészséges ásványvíz, több száz orvos által ajánlva van.

* **A rozsz időjárás** sok épület homlokzatában kárt tett, felhívjuk az érdeklődők figyelmét az általános jó hírnevű Kronsteiner Károly Bécs, Hauptstrasse 120 szám alatti Első cs. és kir. osztr. magy. kir. szab. Homlokzat-festék gyárra. Mely özögnék szabadalmazott vízmentes Homlokzat festékei a Ház- és Ingatlan tulajdonosait azon helyzetbe juttatják, hogy épületeiket olcsón, tartósan és csinosan az olaj festékekhez hasonló festékekkel elláthatják.

* **Tisztelet az érdemnek!** Wilhelm Ferenecz urnak, grógyyszerész Neukirchenben, Bécs mel-

lett, 1897. augusztus 11-ről Altonából a következőket írják: Már 70 éves vagyok és 10 év óta izületi csúz és aranyér daganatokban szenvedtem és nem tudtam segítséget találni. Csapán a Wilhelm-féle „Köszvény-és csúz elleni vértisztító tea“ szabadított meg három hét alatt szenvedéseimtől. Köszönetet mondok tehát önnek meg a grófnának, kinek figyelemzetésére az újságban olvastam, teljes tisztelettel: Ackerman Keresztély magánzó. Altona, Hamburg mellett Reichenstrasse 6. — Kapható Debreczenben Tóth Béla gyógyszerárán.

* **Az élet és vagyon.** Egyik a másikat kiegészíti, mert az életben rászorulunk a vagyonra, vagyon nélkül pedig nem ér az élet sokat, amit az is bizonyít, hogy mindenki vagyonszerzésre törekszik. Csakhogy kevés azoknak száma, akik erre képesek s mindennapi keserves munka mellett. Ennek oka az, hogy a legtöbbben figyelmen kívül hagyják a sors által nyújtott szerencsés véletlenek eredményét. Mert aki ezzel foglalkozik, az nagyon jól tudja, hogy minő sokan vannak, akik jólétüket csak annak köszönhetik, hogy nem mulasztották el kiaknázni azt a páratlan alkalmat, melyet az osztálysorsjáték nyújt az abban résztvevőknek. Maga e sorsjáték az életet és pedig a vagyonszerzés életet jelenti a nyerőre nézve, akinek eddig sem szeri, sem száma. Különösen a Török A. és Tsa bankház (Budapest, Váci-körút 4.) jutott abba a szerencsés helyzetbe, hogy vevőinek rövid idő alatt több mint három millió koronát fizetett ki, ennél fogva a sorsjegyvásárló közönség figyelmébe ajánljuk Török A. és Tsa bankházát, mely megbízhatósága, pontossága és szerencséje folytán amugy is kiérdemelte a közbizalmat.

A színházi szezon befejezése.

Csütörtökön véget ért a színházi szezon. Az elmúlt szezonra visszatérve sok érdemes tanúságot merithetünk. Előismeréssel kell adoznunk első sorban is az igazgatónak azért, hogy az idén az újdonságok megszerzésében nem fukarkodott. Sok érdekes, fővárosi színházak műsordarabjait szerzte meg s adatta elő. A mi az előadásokat illeti, azokról már nem nyilatkozhatunk olyan dicsérőleg. Előismerjük, voltak olyan előadások, melyek a versenyt bármelyik színházzal kiállították volna, de viszont különösen a pót szezonban sok gyengé előadást is láttunk, mit leginkább a hiányos vagy nem megfelelő szereposztásnak tudhatunk be. A társulat szervezése, jövőben is jó lesz, egy kiváló erő hiányait azonban mindenestre érezni fogjuk. Fenyéri szerepköre, a jellem szerepkör ez. Ha nem hoz helyébe újat az igazgató, kivel töltik be. Az ellen e szezonban is több ízben s jövőre nézve is felszólalunk, különösen a bérlők érdekében, hogy egy-egy bérlő egy darabot pl. Sulamith-Görög rabszolga öt-hat ízben is kénytelen legyen végig nézni, mert az igazgató kitűzi bérletben. Egy másik dolgot sem hagyhatunk szó nélkül, ez a vendégszereplések dolga. Tapasztaljuk azt már régebben, hogy Komjáthy nem ugy cselekszik, mint elődei. A bérlőknek, a törzs színházlátogatóknak nem nyújt annyit, amennyit azok megérdemelnek. Komjáthy egyáltalán senkit sem hoz vendégszerepléni, hogyha hoz azokat minden évben látjuk, mint pl. Ujházy mestert. Őt is szívesen látjuk mindenkor, de másokat is hozzon az igazgató ezt kívánja, óhajtja a közönség.

Ezek azok a megszívlelendő dolgok, melyeket jóakarattalag most a szezon befejezésekor — jövőre nézve — igen ajánlunk az igazgató ur figyelmébe. (1.)

CSARNOK.

A képes levelezőlapokon megésett tragédia.

Voltaképen, hogy nem is tragédia, de színmű, mivel a végén minden jóra fordul. A színhely különben Törökország, ahol egyremásra tért hódít a nyugati kultúra sok vívmánya és sok raffinált újítása, izlése. Ezen a réven a képes levelezőlapok, is eljutottak persze oda. A képes levelezőlapok, amelyeket gyűjteni szokás ifjú leányok számára, s amelyeket jobbra tájképek de néha emberi alakok, arcok is ékesítenek.

Amikor az első ilyen levelezőlapok a török postaszekrényekbe kerültek: hát a derék, de ortodox-mohamedán hivatalnokok egyszerűen megtagadták az expedíálásukat.

— A Korán tiltja, mondták.

És valóban, a Korán egyáltalában tiltja az emberi ábrázatnak bármintemű módon való reprodukálását.

Amikor ez nyilvánvalóvá lőn, hát bealkonyodott a képes levelezőlapok azon osztályának, amelyen emberi alakok ékeskednek, ellenben földért hajnala annak, amelyen tájképek gyönyörködtek a szemeket. Mi történt azonban? A képes levelezőlapok előbb csak tucatszámra, utóbb pedig megszámlálhatatlan sokaságban veszttek el a postán. Reklamálás, panasz, minden hiába volt és a közönség lassan elidegenedett a képes levelezőlapoktól, amelyek sobasem jutottak címzett kezébe. Éppen csak azok nem, más közönséges levelek ellenben

